

InfoCuria
Νομολογία

ελληνικά (el)

[Αρχική σελίδα](#) > [Μενού αναζήτησης](#) > [Πίνακας αποτελεσμάτων](#) > [Έγγραφα](#)

Γλώσσα του εγγράφου : ελληνική ECLI:EU:C:2022:962

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 8ης Δεκεμβρίου 2022 (*)

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Οδηγία 95/46/ΕΚ – Άρθρο 12, στοιχείο β΄ – Άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α΄ – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 – Άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α΄ – Φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης στο διαδίκτυο – Αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο προσώπου – Εμφάνιση συνδέσμου ο οποίος οδηγεί σε άρθρα στον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης τα οποία περιέχουν πληροφορίες φερόμενες ως ανακριβείς – Εμφάνιση, με μορφή μικρογραφιών (thumbnails), των φωτογραφιών που συνοδεύουν τα εν λόγω άρθρα στον κατάλογο των αποτελεσμάτων της αναζήτησης εικόνων – Αίτηση διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται προς τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης – Στάθμιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων – Άρθρα 7, 8, 11 και 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Υποχρεώσεις και ευθύνες του φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης όσον αφορά την επεξεργασία αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων – Βάρος αποδείξεως το οποίο φέρει ο αιτών τη διαγραφή»

Στην υπόθεση C-460/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Σεπτεμβρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

TU,
RE

κατά

Google LLC,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο, A. Prechal, K. Jürimäe, K. Λυκούργο, P. G. Xuereb, L. S. Rossi και Δ. Γρατσία, προέδρους τμήματος, M. Ilesič (εισηγητή), F. Biltgen, N. Piçarra, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele και J. Passer, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Ιανουαρίου 2022, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

οι TU και RE, εκπροσωπούμενοι από τους M. Siegmann και T. Stöber, Rechtsanwälte,

η Google LLC, εκπροσωπούμενη από τις B. Heymann και J. Spiegel και από τον J. Wimmers, Rechtsanwälte,

η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Σ. Χαριτάκη, Α. Μαγριππή και Μ. Τασσοπούλου,

η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. Kunnert και A. Posch και από την J. Schmoll,

η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Gane και L. Lițu,

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Α. Μπουχάγιαρ, F. Erlbacher, H. Kranenborg και D. Nardi,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Απριλίου 2022, εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1, στο εξής: ΓΚΠΔ), καθώς και του άρθρου 12, στοιχείο β΄, και του άρθρου 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α΄, της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31), ερμηνευόμενων υπό το πρίσμα των άρθρων 7, 8, 11 και 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των TU και RE, αφενός, και της Google LLC, αφετέρου, με αντικείμενο αίτηση με την οποία ζητείται, πρώτον, η διαγραφή των συνδέσμων προς άρθρα τα οποία περιέχουν αναφορά στους TU και RE από τα αποτελέσματα που προκύπτουν κατόπιν αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμό τους και, δεύτερον, η αφαίρεση των φωτογραφιών, με μορφή μικρογραφιών (thumbnails), οι οποίες

τους απεικονίζουν, από τα αποτελέσματα της αναζήτησης εικόνων.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 95/46

Το άρθρο 1 της οδηγίας 95/46, το οποίο έφερε τον τίτλο «Στόχος της οδηγίας», προέβλεπε στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, επιγραφόμενο «Ορισμοί», όριζε τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

“δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί “το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα” [...]

“επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” “επεξεργασία”, κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων διαδικασιών και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, [...]

“υπεύθυνος της επεξεργασίας”, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας που μόνος ή από κοινού με άλλους καθορίζει τους στόχους και τον τρόπο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. [...]

Το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο περιλαμβανόταν στο επιγραφόμενο «Αρχές που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων» τμήμα I του κεφαλαίου II αυτής,, όριζε τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει:

[...] να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται· πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγράφονται ή να διορθώνονται·

Το άρθρο 12 της ίδιας οδηγίας, το οποίο έφερε τον τίτλο «Δικαίωμα πρόσβασης» και περιλαμβανόταν στο επιγραφόμενο «Δικαίωμα πρόσβασης του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα» τμήμα V του κεφαλαίου II αυτής, όριζε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εγγυώνται στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα το δικαίωμα να λαμβάνουν από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας:

[...] κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή το κλείδωμα των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ιδίως λόγω ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων· [...]

Το άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 95/46, το οποίο περιλαμβανόταν στο επιγραφόμενο «Δικαίωμα αντίταξης του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα» τμήμα VII του κεφαλαίου II αυτής, προέβλεπε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν στο πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα το δικαίωμα:

τουλάχιστον στις περιπτώσεις του άρθρου 7 στοιχεία ε) και στ), να αντιτάσσεται ανά πάσα στιγμή, για επιτακτικούς και νόμιμους λόγους σχετικούς με την προσωπική του κατάσταση, στην επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν, εκτός εάν στην εθνική νομοθεσία ορίζεται άλλως. Σε περίπτωση αιτιολογημένης αντίταξης, η επεξεργασία δεν μπορεί πλέον να αφορά τα δεδομένα αυτά·

[...]».

Ο ΓΚΠΑ

Σύμφωνα με το άρθρο του 94, παράγραφος 1, ο ΓΚΠΑ κατήργησε την οδηγία 95/46 από τις 25 Μαΐου 2018. Δυνάμει του άρθρου του 99, παράγραφος 2, τίθεται σε εφαρμογή από την ίδια αυτή ημερομηνία.

Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 39 και 65 του κανονισμού έχουν ως εξής:

Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να προορίζεται να εξυπηρετεί τον άνθρωπο. Το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτο δικαίωμα· πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Ο παρών κανονισμός σέβεται όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις ελευθερίες και αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες, ιδίως τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και των επικοινωνιών, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου και την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία.

[...] Θα πρέπει να λαμβάνεται κάθε εύλογο μέτρο, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι ακριβή διορθώνονται ή διαγράφονται. [...]

Ένα υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να ζητεί τη διόρθωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και το “δικαίωμα στη λήθη”, εάν η διατήρηση των εν λόγω δεδομένων παραβιάζει τον παρόντα κανονισμό ή το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος

επεξεργασίας. [...] Ωστόσο, η περαιτέρω διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη όταν είναι αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και ενημέρωσης [...]

Στο κεφάλαιο I του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», περιλαμβάνεται το άρθρο 4 το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί» και ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

“δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο (“υποκείμενο των δεδομένων”)· [...]

“επεξεργασία”: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [...]

“υπεύθυνος επεξεργασίας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· [...]

Στο κεφάλαιο II του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αρχές», περιλαμβάνεται το άρθρο 5 το οποίο φέρει τον τίτλο «Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» και ορίζει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

[...] είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται· πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας (“ακρίβεια”),

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 (“λογοδοσία”).»

Το επιγραφόμενο «Διόρθωση και διαγραφή» τμήμα 3 του κεφαλαίου III του ΓΚΠΔ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 16 και 17.

Το άρθρο 16 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα διόρθωσης», προβλέπει τα εξής:

«Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση τη διόρθωση ανακριβών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Έχοντας υπόψη τους σκοπούς της επεξεργασίας, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να απαιτήσει τη συμπλήρωση ελλিপών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικής δήλωσης.»

Το άρθρο 17 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα διαγραφής (“δικαίωμα στη λήθη”)», ορίζει τα εξής:

«1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν ισχύει ένας από τους ακόλουθους λόγους:

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν ή υποβλήθηκαν κατ’ άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

το υποκείμενο των δεδομένων ανακαλεί τη συγκατάθεση επί της οποίας βασίζεται η επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) και δεν υπάρχει άλλη νομική βάση για την επεξεργασία,

το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 και δεν υπάρχουν επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία ή το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2,

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβλήθηκαν σε επεξεργασία παράνομα,

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διαγραφούν, ώστε να τηρηθεί νομική υποχρέωση βάσει του ενωσιακού δικαίου ή του δικαίου κράτους μέλους, στην οποία υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας,

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν συλλεχθεί σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1.

2. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει δημοσιοποιήσει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και υποχρεούται σύμφωνα με την παράγραφο 1 να διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής, λαμβάνει εύλογα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών μέτρων, για να ενημερώσει τους υπευθύνους επεξεργασίας που επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ότι το υποκείμενο των δεδομένων ζήτησε τη διαγραφή από αυτούς τους υπευθύνους επεξεργασίας τυχόν συνδέσμων με τα δεδομένα αυτά ή αντιγράφων ή αναπαραγωγών των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στον βαθμό που η επεξεργασία είναι απαραίτητη: για την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην ενημέρωση,

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

Ο TU είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου και μοναδικός μέτοχος μιας εταιρίας επενδύσεων, καθώς και πρόεδρος μιας θυγατρικής της εν λόγω εταιρίας, οι οποίες, από κοινού με άλλες εταιρίες, αποτελούν όμιλο εταιριών. Είναι επίσης ο μοναδικός εταίρος μιας τρίτης εταιρίας, η οποία είναι ο μοναδικός εταίρος μιας τέταρτης εταιρίας, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 60 % των μεριδίων μιας πέμπτης εταιρίας.

Η RE ήταν η σύντροφος του TU και, έως τον Μάιο του 2015, πληρεξουσία της τέταρτης αυτής εταιρίας.

Στις 27 Απριλίου, 4 Ιουνίου και 16 Ιουνίου 2015 δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο www.g-net.net (στο εξής: ιστότοπος g-net) τρία άρθρα τα οποία αναφέρονταν με τρόπο επικριτικό στο επενδυτικό μοντέλο που εφάρμοζε η πέμπτη εταιρία και ο όμιλος εταιριών που αναφέρονται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως. Το άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015 συνοδευόταν, περαιτέρω, από τρεις φωτογραφίες του TU, αντιστοίχως, στο τιμόνι ενός πολυτελούς αυτοκινήτου, στο εσωτερικό ενός ελικοπτερου και μπροστά από ένα αεροπλάνο, καθώς και μια φωτογραφία της RE μέσα σε ένα αυτοκίνητο με πτυσσόμενη οροφή.

Ο φορέας εκμετάλλευσης του ιστότοπου g-net είναι, σύμφωνα με τη σημείωση νομικού περιεχομένου («Impressum»), η G-LLC, με έδρα τη Νέα Υόρκη (Ηνωμένες Πολιτείες). Σκοπός της εταιρίας G-LLC είναι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει η ίδια, «να συμβάλλει σε μόνιμη βάση στην πρόληψη της απάτης στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, μέσω της ενεργού διάδοσης πληροφοριών και της διαρκούς διαφάνειας». Διάφορα δημοσιεύματα έχουν αναφερθεί με τρόπο επικριτικό στο επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρίας G-LLC, προσάπτοντάς της, μεταξύ άλλων, ότι επιχειρεί να «εκβιάσει» τις επιχειρήσεις, δημοσιεύοντας, καταρχάς, αρνητικές αναφορές γι' αυτές και προτείνοντας, εν συνεχεία να τις διαγράψει ή να εμποδίσει τη δημοσίευσή τους, έναντι χρηματικού ποσού.

Η Google ταξινομούσε στον κατάλογο αποτελεσμάτων τα άρθρα της 4ης Ιουνίου 2015 και της 16ης Ιουνίου 2015, κατά την εισαγωγή στη μηχανή αναζήτησης του ονοματεπωνύμου των εναγόντων και νυν αναιρεσειόντων (στο εξής: αναιρεσειόντες) της κύριας δίκης, τόσο μεμονωμένα όσο και σε συνδυασμό με ορισμένες εταιρικές επωνυμίες, καθώς και το άρθρο της 27ης Απριλίου 2015, κατά την εισαγωγή ορισμένων εταιρικών επωνυμιών, και παρέπεμπε στα άρθρα αυτά μέσω ενός συνδέσμου. Επιπλέον, κατά την αναζήτηση εικόνων στην εν λόγω μηχανή αναζήτησης, η Google εμφάνιζε στον κατάλογο αποτελεσμάτων, με μορφή μικρογραφιών, τις φωτογραφίες των αναιρεσειόντων της κύριας δίκης οι οποίες περιλαμβάνονταν στο άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015. Οι φωτογραφίες αυτές έπαυσαν να εμφανίζονται το αργότερο τον Σεπτέμβριο του 2017. Όσον αφορά τα άρθρα, αυτά έπαυσαν πλέον να είναι προσβάσιμα στον ιστότοπο g-net από τις 28 Ιουνίου 2018 το αργότερο.

Οι αναιρεσειόντες της κύριας δίκης ζήτησαν από την Google, ως υπεύθυνη επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται από τη μηχανή αναζήτησης την οποία αυτή εκμεταλλεύεται, αφενός, να διαγράψει από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης τους συνδέσμους προς τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα, για τον λόγο ότι περιείχαν ανακριβείς ισχυρισμούς και δυσφημιστικές απόψεις, και, αφετέρου, να αφαιρέσει από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης τις μικρογραφίες. Οι αναιρεσειόντες ισχυρίζονταν ότι είχαν, και αυτοί, υποστεί «εκβίασμό» εκ μέρους της G-LLC.

Η Google αρνήθηκε να δώσει συνέχεια στην εν λόγω αίτηση, επικαλούμενη το επαγγελματικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονταν τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα και φωτογραφίες και υποστηρίζοντας ότι αγνοούσε τη φερόμενη ανακρίβεια των πληροφοριών που περιέχονταν στα εν λόγω άρθρα.

Το 2015 οι αναιρεσειόντες της κύριας δίκης άσκησαν ενώπιον του Landgericht Köln (πρωτοδικείου Κολωνίας, Γερμανία) αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί η Google να διαγράψει από τους καταλόγους των αποτελεσμάτων αναζήτησης τους συνδέσμους προς τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα και να θέσει τέλος στην εμφάνιση, με μορφή μικρογραφιών, φωτογραφιών οι οποίες τους απεικόνιζαν. Με απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2017, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την αγωγή.

Οι αναιρεσειόντες της κύριας δίκης άσκησαν έφεση κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του Oberlandesgericht Köln (εφετείου Κολωνίας, Γερμανία), το οποίο την απέρριψε με απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2018. Το εν λόγω δικαστήριο υπογράμμισε ότι ο ειδικός τρόπος λειτουργίας μιας μηχανής αναζήτησης και η ιδιαίτερη σπουδαιότητά της για τη λειτουργία του διαδικτύου πρέπει να έχουν βαρύνουσα σημασία στο πλαίσιο της στάθμισης των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων που πρέπει να πραγματοποιείται. Δεδομένου ότι ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης δεν έχει, συνήθως, νομική σχέση με τους παρόχους του ταξινομημένου περιεχομένου και δεν δύναται να διερευνήσει και αξιολογήσει τα πραγματικά περιστατικά λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη των εν λόγω παρόχων, υπέχει ειδικές υποχρεώσεις συμπεριφοράς μόνον οσάκις, κατόπιν συγκεκριμένης υπόδειξης του υποκειμένου των δεδομένων, έχει λάβει γνώση μιας πρόδηλης και εκ πρώτης όψεως ευχερώς αντιληπτής παράβασης νόμου. Οι ως άνω αρχές εφαρμόζονται επίσης και όταν η χρήση της μηχανής αναζήτησης περιορίζεται στην αναζήτηση εικόνων, δεδομένου ότι τα διακυβευόμενα συμφέροντα είναι συγκρίσιμα.

Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο προσέθεσε ότι, στο μέτρο που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τρόπο καθοριστικό η ακρίβεια του προβαλλόμενου πραγματικού ισχυρισμού, το βάρος αποδείξεως συναφώς φέρει ο αιτών τη διαγραφή. Ωστόσο, εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι αναιρεσειόντες της κύριας δίκης δεν απέδειξαν ότι τα γεγονότα που εκτίθενται σε σχέση με αυτούς είναι ανακριβή, η Google δεν ήταν σε θέση να προβεί σε οριστική αξιολόγηση των επίμαχων στην κύρια δίκη άρθρων και, επομένως, δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε διαγραφή τους. Όσον αφορά τις φωτογραφίες που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών, αυτές θα μπορούσαν, καθόσον συνοδεύουν ένα από τα εν λόγω άρθρα, να θεωρηθούν ως εικόνες επικαιρότητας.

Οι αναιρεσειόντες της κύριας δίκης άσκησαν αναιρέση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία).

Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι η έκβαση της εν λόγω αιτήσεως αναιρέσεως εξαρτάται από την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, ιδίως του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, καθώς και του άρθρου 12, στοιχείο β', και του άρθρου 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46.

Καταρχάς, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, κατά την άποψή του, το αίτημα να υποχρεωθεί η Google να διαγράψει από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης τους συνδέσμους προς τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα εμπίπτει *ratione temporis* στον ΓΚΠΔ, ενώ το αίτημα να υποχρεωθεί η Google να αφαιρέσει από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων της αναζήτησης εικόνων τις μικρογραφίες εμπίπτει *ratione temporis* στην οδηγία 95/46, δεδομένου ότι η μηχανή αναζήτησης που εκμεταλλεύεται η Google δεν εμφάνιζε πλέον τις μικρογραφίες κατά την

ημερομηνία έναρξης ισχύος του ΓΚΠΔ. Εντούτοις, όσον αφορά το τελευταίο αυτό αίτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να απαντήσει συναφώς λαμβάνοντας υπόψη και τον ως άνω κανονισμό.

Εν συνεχεία, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το γεγονός ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα δεν είναι πλέον διαθέσιμα στον ιστότοπο g-net και ότι η Google δεν εμφανίζει πλέον τις μικρογραφίες δεν αίρει το συμφέρον των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης να εμμείνουν στο αίτημά τους περί διαγραφής συνδέσμων, δεδομένου ότι ο ιστότοπος g-net αναφέρει απλώς ότι τα εν λόγω άρθρα δεν είναι «επί του παρόντος» διαθέσιμα για διάφορους λόγους. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο τα εν λόγω άρθρα να αναρτηθούν εκ νέου στο διαδίκτυο στο μέλλον και να εμφανίζονται εκ νέου από τη μηχανή αναζήτησης της Google, με τη διευκρίνιση, εξάλλου, ότι η εν λόγω εταιρία εξακολουθεί να εκτιμά ότι η ως άνω αίτηση διαγραφής συνδέσμων είναι αδικαιολόγητη και να επιμένει στην άρνησή της να την κάνει δεκτή.

Επί της ουσίας, όσον αφορά, πρώτον, το αίτημα διαγραφής από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης των συνδέσμων προς τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης δικαιολογούν το αίτημα αυτό επικαλούμενοι, μεταξύ άλλων, την ανακρίβεια ορισμένων ισχυρισμών που περιέχονται στα εν λόγω άρθρα. Τίθεται, επομένως, το ερώτημα αν οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης είναι αυτοί οι οποίοι έφεραν το βάρος να αποδείξουν την προβαλλόμενη ανακρίβεια των εν λόγω ισχυρισμών ή, τουλάχιστον, να τεκμηριώσουν σε ορισμένο βαθμό την ανακρίβεια αυτή ή αν, αντιθέτως, η Google όφειλε είτε να θεωρήσει ως ακριβείς τους ισχυρισμούς των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης είτε να επιχειρήσει να ελέγξει η ίδια τα πραγματικά περιστατικά.

Κατά το αιτούν δικαστήριο, η απαίτηση στάθμισης σε ισότιμη βάση των αντικρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέουν, αφενός, από τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, από τα άρθρα 11 και 16 του Χάρτη δεν πληροῦται αν, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, το βάρος αποδείξεως φέρει αποκλειστικώς ο ένας ή ο άλλος διάδικος.

Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο προτείνει να υιοθετηθεί λύση σύμφωνα με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων οφείλει να επιλύσει, τουλάχιστον προσωρινώς, το ζήτημα της ακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου, ασκώντας ενώπιον δικαστηρίου το δικαίωμά του έναντι του παρόχου περιεχομένου, υπό την προϋπόθεση ότι η προσωρινή τουλάχιστον δικαστική προστασία αποτελεί εύλογη γι' αυτό επιλογή, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης. Ασφαλώς, το υποκείμενο των δεδομένων, καθόσον δεν συνδέεται με τον πάροχο περιεχομένου, ενδέχεται να αντιμετωπίσει τις ίδιες δυσχέρειες με τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης προκειμένου να επικοινωνήσει με τον πάροχο. Ωστόσο, το υποκείμενο των δεδομένων θα γνωρίζει την ακρίβεια ή μη του ταξινομημένου περιεχομένου. Το κατά πόσον μπορεί ευλόγως να απαιτηθεί από το υποκείμενο των δεδομένων να κινηθεί δικαστικώς κατά του παρόχου περιεχομένου θα μπορούσε να εξαρτάται, για παράδειγμα, από το κατά πόσον η άσκηση αξιώσεων κατά του εν λόγω παρόχου είναι δυνατή χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπό το πρίσμα αυτό, το αιτούν δικαστήριο κλίνει προς την άποψη ότι μπορεί, κατά κανόνα, να απαιτηθεί ευλόγως από το υποκείμενο των δεδομένων να υποβάλει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά του παρόχου περιεχομένου του οποίου το όνομα είναι γνωστό, όχι όμως κατά ενός ανώνυμου παρόχου ή ενός παρόχου στον οποίο είναι αδύνατο να γίνουν επιδόσεις. Αντιθέτως, η πραγματική δυνατότητα εκτελέσεως, εις βάρος του παρόχου περιεχομένου, ενδεχόμενης διαταγής περί διαγραφής δεν ασκεί επιρροή, όσον αφορά τα δικαιώματα έναντι του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης.

Δεύτερον, όσον αφορά το αίτημα να υποχρεωθεί η Google να παύσει να εμφανίζει, με μορφή μικρογραφιών, τις φωτογραφίες των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης που περιλαμβάνονται στο άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί, καταρχάς, ότι οι εν λόγω μικρογραφίες περιέχουν, ασφαλώς, έναν σύνδεσμο, ο οποίος καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην ιστοσελίδα του τρίτου στην οποία δημοσιεύθηκε η αντίστοιχη φωτογραφία και, επομένως, τη γνώση του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω δημοσίευση. Εντούτοις, στο μέτρο που ο κατάλογος των αποτελεσμάτων μιας αναζήτησης εικόνων εμφανίζει μόνον τις μικρογραφίες, χωρίς να περιλαμβάνει τα στοιχεία του πλαισίου της εν λόγω δημοσίευσης στην ιστοσελίδα του τρίτου, ο κατάλογος αυτός είναι, αφ' εαυτού, ουδέτερος και δεν παρέχει τη δυνατότητα να καταστεί γνωστό το πλαίσιο της αρχικής δημοσίευσης.

Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν, για τη στάθμιση που πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του άρθρου 12, στοιχείο β', και του άρθρου 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 ή του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η μικρογραφία, αυτή καθεαυτήν, στο ουδέτερο πλαίσιο του καταλόγου αποτελεσμάτων ή και το αρχικό πλαίσιο δημοσίευσης της αντίστοιχης εικόνας.

Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία αφορά πρόσωπα τα οποία δεν είναι γνωστά στο ευρύ κοινό, οι επίμαχες φωτογραφίες ουδόλως συνεισφέρουν, αυτές καθεαυτές, στον δημόσιο διάλογο και δεν ανταποκρίνονται σε επιτακτική ανάγκη πληροφόρησης κατά την έννοια των διατάξεων που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη. Σε συνδυασμό, εντούτοις, με το άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015 που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο g-net, οι επίμαχες φωτογραφίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην τεκμηρίωση του περιεχόμενου στο εν λόγω άρθρο μηνύματος, κατά το οποίο οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης, χάρη στην ιδιότητά τους ως ιδρυτών και διαχειριστών της τέταρτης εταιρίας και του ομίλου εταιριών που μνημονεύονται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, απολαμβάνουν υψηλό βιοτικό επίπεδο και έχουν στην κατοχή τους αγαθά πολυτελείας, ενώ οι εργαζόμενοι, οι διανομείς και οι πελάτες των εταιριών αυτών ανησυχούν για την ασφάλεια των επενδύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί. Επομένως, σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το πλαίσιο της αρχικής δημοσίευσης των εν λόγω φωτογραφιών, η δημοσίευσή τους ως μικρογραφιών στον κατάλογο αποτελεσμάτων θα πρέπει να θεωρηθεί δικαιολογημένη, υπό την προϋπόθεση ότι το ίδιο το κείμενο το οποίο συνοδεύουν είναι νόμιμο.

Κατά το αιτούν δικαστήριο, ένα στοιχείο το οποίο συνηγείται υπέρ του να λαμβάνεται υπόψη το πλαίσιο της αρχικής

δημοσίευσης είναι το γεγονός ότι, από τεχνικής απόψεως, οι μικρογραφίες αποτελούν συνδέσμους που παραπέμπουν στην ιστοσελίδα του τρίτου. Ομοίως, είναι παγκοίμως γνωστό ότι ο μέσος συντετός χρήστης μιας μηχανής αναζήτησης εικόνων γνωρίζει ότι μικρογραφίες τις οποίες η μηχανή αναζήτησης συγκεντρώνει σε έναν κατάλογο αποτελεσμάτων προέρχονται από δημοσιεύσεις τρίτων και ότι οι φωτογραφίες που αντιστοιχούν στις εν λόγω μικρογραφίες παρουσιάζονται, στις εν λόγω δημοσιεύσεις, ενταγμένες σε συγκεκριμένο πλαίσιο.

Εντούτοις, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, κατά την εμφάνιση της μικρογραφίας, το αρχικό πλαίσιο της δημοσίευσης των εικόνων δεν αναφέρεται ούτε είναι κατ' άλλο τρόπο ορατό, σε αντίθεση με ό,τι ισχύει για τα λοιπά ταξινομημένα αποτελέσματα. Πάντως, ο χρήστης ο οποίος εξαρχής ενδιαφέρεται μόνο για την εμφάνιση της εικόνας δεν έχει, κατά κανόνα, κανένα λόγο να αναζητήσει την προέλευση και το αρχικό πλαίσιο της δημοσίευσης.

Ως εκ τούτου, κατά το αιτούν δικαστήριο, για την εκτίμηση της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων από τον υπεύθυνο της οικείας μηχανής αναζήτησης, φαίνεται λογικό να περιληφθούν στη στάθμιση του άρθρου 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 ή του άρθρου 17, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ μόνον τα δικαιώματα και τα συμφέροντα που προκύπτουν από την ίδια τη μικρογραφία.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

Είναι συμβατό με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 7 του [Χάρτη]) και με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν (άρθρο 8 του [Χάρτη]) να λαμβάνεται κατ' αρχήν υπόψη κατά τη στάθμιση των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων που θεμελιώνονται στα άρθρα 7, 8, 11 και 16 του Χάρτη, η οποία διενεργείται στο πλαίσιο της εξέτασης του αιτήματος διαγραφής του υποκειμένου των δεδομένων το οποίο απευθύνεται στον υπεύθυνο υπηρεσίας διαδικτυακής αναζήτησης κατά το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του [ΓΚΠΔ], το κατά πόσον το υποκείμενο των δεδομένων θα μπορούσε να αποκτήσει ευλόγως –π.χ. μέσω της έκδοσης προσωρινής διαταγής– πρόσβαση σε νομική προστασία έναντι του παρόχου του περιεχομένου και κατ' αυτόν τον τρόπο να επιτύχει την προσωρινή έστω διασαφήνιση του ζητήματος της αλήθειας του εμφανιζόμενου από τον υπεύθυνο της μηχανής αναζήτησης περιεχομένου, όταν ο σύνδεσμος, του οποίου τη διαγραφή αιτείται το υποκείμενο των δεδομένων, οδηγεί σε περιεχόμενο το οποίο περιλαμβάνει πραγματικούς ισχυρισμούς και αξιολογικές κρίσεις που στηρίζονται σε πραγματικούς ισχυρισμούς των οποίων η αλήθεια αμφισβητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, η δε νομιμότητα του περιεχομένου εξαρτάται από το κατά πόσον ανταποκρίνονται στην αλήθεια οι περιλαμβανόμενοι σε αυτό πραγματικοί ισχυρισμοί;

Σε περίπτωση αιτήματος διαγραφής προς τον υπεύθυνο μιας υπηρεσίας διαδικτυακής αναζήτησης, ο οποίος, όταν οι χρήστες πραγματοποιούν αναζήτηση με βάση ονοματεπώνυμο, αναζητεί φωτογραφίες φυσικών προσώπων τις οποίες έχουν αναρτήσει στο διαδίκτυο τρίτοι σε σχέση με το όνομα του αναζητούμενου προσώπου και ο οποίος εμφανίζει τις ανευρεθείσες φωτογραφίες στη σύννοψη αποτελεσμάτων της εν λόγω αναζήτησης ως μικρογραφίες προεπισκόπησης (thumbnails), πρέπει, στο πλαίσιο της διενεργούμενης σύμφωνα με τα άρθρα 12, στοιχείο β', και 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας [95/46] και το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του [ΓΚΠΔ] στάθμισης των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων που θεμελιώνονται στα άρθρα 7, 8, 11 και 16 του Χάρτη, να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το γενικό πλαίσιο των αρχικών δημοσιεύσεων του τρίτου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται μεν ηλεκτρονική παραπομπή προς την ιστοσελίδα του τρίτου κατά την εμφάνιση της μικρογραφίας μέσω της μηχανής αναζήτησης, πλην όμως η ιστοσελίδα αυτή δεν αναφέρεται συγκεκριμένα, η δε υπηρεσία διαδικτυακής αναζήτησης δεν εμφανίζει επιπλέον το προκύπτον εξ αυτής γενικό πλαίσιο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

Η Google αμφισβητεί το παραδεκτό του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, για τον λόγο ότι το πρόβλημα που αυτό θέτει είναι υποθετικής φύσεως. Ειδικότερα, η λύση την οποία προτείνει το αιτούν δικαστήριο έχει τη μορφή αφηρημένης κατασκευής και δεν σχετίζεται με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης. Επιπλέον, το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στο εν λόγω ερώτημα.

Συναφώς επενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, απόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της μέλλουσας να εκδοθεί δικαστικής αποφάσεως, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα της προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Συνεπώς, καθόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται, καταρχήν, να αποφανθεί επ' αυτών (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το ποσοστό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το ζήτημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Εν προκειμένω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 22 των προτάσεών του, το αιτούν δικαστήριο παρέσχε αρκούντως ακριβή και πλήρη εικόνα του πραγματικού και νομικού πλαισίου της διαφοράς της κύριας δίκης και δικαιολόγησε επαρκώς την ανάγκη, στο πλαίσιο αυτό, να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα.

Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας μηχανής αναζήτησης διαφέρει από και συμπληρώνει τη δραστηριότητα των εκδοτών ιστοτόπων, η οποία συνίσταται στην ανάρτηση των δεδομένων αυτών σε σελίδα του διαδικτύου (απόφαση της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 35). Όταν το υποκείμενο των δεδομένων στρέφεται κατά του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, τα δικαιώματα, τα συμφέροντα και οι περιορισμοί περί των οποίων πρόκειται δεν είναι, επομένως, κατ' ανάγκην τα ίδια όπως στο πλαίσιο αγωγής κατά του παρόχου περιεχομένου, με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία μια ειδική στάθμιση στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων βάσει του άρθρου 17 του ΓΚΠΔ.

Πάντως, από το σκεπτικό του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει ότι η απάντηση του Δικαστηρίου στο ερώτημα που αφορά, αφενός, την έκταση των υποχρεώσεων και των ευθυνών του φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία στηρίζεται στη φερόμενη ανακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο, και, αφετέρου, το βάρος αποδείξεως που επιβάλλεται στο υποκείμενο των δεδομένων όσον αφορά την ανακρίβεια αυτή ενδέχεται να έχει άμεσο αντίκτυπο στην εκτίμηση, από το αιτούν δικαστήριο, της αιτήσεως αναιρέσεως της κύριας δίκης, ανεξαρτήτως του αν οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης θα μπορούσαν να επιτύχουν αποτελεσματική δικαστική προστασία κατά του παρόχου περιεχομένου όσον αφορά τη δημοσίευση στο διαδίκτυο του φερόμενου ως ανακριβούς περιεχομένου.

Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 22 των προτάσεών του, το γεγονός ότι τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου ως προς τη μεθοδολογία που εκτιμά ότι έχει εφαρμογή σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης διατυπώνονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο δεν σημαίνει ότι το ερώτημα που υποβλήθηκε συναφώς στο Δικαστήριο έχει υποθετικό χαρακτήρα.

Κατά συνέπεια, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι, στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 16 του Χάρτη κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης του συνδέσμου προς περιεχόμενο που περιλαμβάνει ισχυρισμούς τους οποίους το πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση θεωρεί ανακριβείς, η εν λόγω διαγραφή συνδέσμων εξαρτάται από την προϋπόθεση να έχει επιλυθεί το ζήτημα της ακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου, τουλάχιστον προσωρινά, στο πλαίσιο ενδίκου βοηθήματος που έχει ασκήσει το εν λόγω πρόσωπο κατά του παρόχου του περιεχομένου, εφόσον υφίσταται εύλογη δυνατότητα να επιτευχθεί τέτοια δικαστική προστασία.

Καταρχάς υπενθυμίζεται, αφενός, ότι η δραστηριότητα μηχανής αναζήτησης, η οποία συνίσταται στον εντοπισμό πληροφοριών που δημοσιεύουν ή αναρτούν στο διαδίκτυο τρίτοι, στην αυτόματη ευρετηρίασή τους, στην προσωρινή αποθήκευσή τους και, τελικώς, στη διάθεσή τους στους χρήστες του διαδικτύου με ορισμένη σειρά προτίμησης, πρέπει να χαρακτηρίζεται ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46 και του άρθρου 4, σημεία 1 και 2, του ΓΚΠΔ, όταν οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, και, αφετέρου, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης πρέπει να θεωρείται ως «υπεύθυνος» της εν λόγω επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', της οδηγίας και του άρθρου 4, σημείο 7, του κανονισμού [πρβλ. αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 41, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 35].

Συγκεκριμένα, όπως υπομνήσθηκε με τη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας μηχανής αναζήτησης διαφέρει από και συμπληρώνει τη δραστηριότητα των εκδοτών ιστοτόπων, η οποία συνίσταται στην ανάρτηση των δεδομένων αυτών σε σελίδα του διαδικτύου. Εξάλλου, η δραστηριότητα αυτή των μηχανών αναζήτησης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην καθολική διάδοση των εν λόγω δεδομένων, καθόσον τα καθιστά προσβάσιμα σε οποιονδήποτε χρήστη του διαδικτύου πραγματοποιεί αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών του διαδικτύου οι οποίοι διαφορετικά δεν θα μπορούσαν να εντοπίσουν την ιστοσελίδα στην οποία έχουν δημοσιευθεί τα προαναφερθέντα δεδομένα. Επιπλέον, η οργάνωση και η συγκέντρωση των δημοσιευόμενων στο διαδίκτυο πληροφοριών που πραγματοποιούν οι μηχανές αναζήτησης με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των χρηστών τους σε αυτές μπορεί, όταν η αναζήτηση πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου, να έχει ως αποτέλεσμα να μπορούν οι χρήστες να αποκτήσουν, μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων, μια συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο πληροφοριών που αφορούν το εν λόγω πρόσωπο και που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να σχηματίσουν ένα, κατά το μάλλον ή ήττον, λεπτομερές προφίλ του υποκειμένου των δεδομένων [πρβλ. αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψεις 36 και 37, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 36].

Επομένως, στο μέτρο κατά το οποίο η δραστηριότητα της μηχανής αναζήτησης ενδέχεται να θίγει σε μεγάλο βαθμό και συμπληρωματικά προς τη δραστηριότητα των εκδοτών ιστοτόπων τα θεμελιώδη δικαιώματα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αυτής, ως πρόσωπο που καθορίζει τους σκοπούς και τα μέσα άσκησης της εν λόγω δραστηριότητας, πρέπει να διασφαλίζει, στο πλαίσιο των ευθυνών, των ικανοτήτων και των δυνατοτήτων του, ότι η εν λόγω δραστηριότητα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 95/46 και του ΓΚΠΔ ώστε οι προβλεπόμενες με την οδηγία και κανονισμό εγγυήσεις να μπορούν να παράγουν πλήρως τα αποτελέσματά τους και να μπορεί να υλοποιείται στην πράξη η

αποτελεσματική και πλήρης προστασία των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως η προστασία του δικαιώματός τους στον σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής [πρβλ. αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 38, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 37].

Όσον αφορά την έκταση της ευθύνης και τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης μιας μηχανής αναζήτησης, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι ο εν λόγω φορέας εκμετάλλευσης δεν είναι υπεύθυνος για την παρουσία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε δημοσιευθείσα από τρίτο ιστοσελίδα, αλλά για την ταξινόμηση της ιστοσελίδας αυτής και, ιδιαιτέρως, για την εμφάνιση του συνδέσμου προς αυτήν στον κατάλογο των αποτελεσμάτων που προτείνεται στους χρήστες του διαδικτύου κατόπιν αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου, δεδομένου ότι η εμφάνιση του επίμαχου συνδέσμου στον κατάλογο αυτόν ενδέχεται να θίξει σημαντικά τα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής του και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν [πρβλ. αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 80, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 46].

Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των ευθυνών, των ικανοτήτων και των δυνατοτήτων του φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης ως υπευθύνου της επεξεργασίας που διενεργείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας της εν λόγω μηχανής αναζήτησης, οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται από την οδηγία 95/46 και από τον ΓΚΠΔ μπορούν να εφαρμοστούν ως προς τον φορέα αυτό μόνον λόγω της ως άνω ταξινόμησης και, κατά συνέπεια, μέσω εξακρίβωσης η οποία πρέπει να διενεργηθεί, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων εθνικών αρχών, βάσει αίτησης του υποκειμένου των δεδομένων [πρβλ. απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 47].

Όσον αφορά μια τέτοια αίτηση, ο ΓΚΠΔ περιέχει στο άρθρο 17 διάταξη η οποία ρυθμίζει ειδικώς το «δικαίωμα διαγραφής», το επονομαζόμενο, επίσης, «δικαίωμα στη λήθη». Μολονότι το εν λόγω άρθρο προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει, καταρχήν, για τους λόγους που απαριθμούνται σε αυτό, το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, ωστόσο, διευκρινίζει στην παράγραφο 3 ότι επίκληση του εν λόγω δικαιώματος δεν είναι δυνατή όταν η επίμαχη επεξεργασία είναι αναγκαία για έναν από τους λόγους που απαριθμεί, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, στο στοιχείο α' της τελευταίας αυτής παραγράφου, η άσκηση του δικαιώματος που αφορά, μεταξύ άλλων, την ελευθερία ενημέρωσης.

Επομένως, ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης οφείλει, όταν υποβάλλεται σε αυτόν αίτηση διαγραφής συνδέσμων, να εξακριβώνει αν η εμφάνιση του συνδέσμου προς την επίμαχη ιστοσελίδα στον κατάλογο των αποτελεσμάτων που προκύπτει από αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων είναι απαραίτητη για την άσκηση του προστατευόμενου από το άρθρο 11 του Χάρτη δικαιώματος στην ελευθερία της πληροφόρησης των χρηστών του διαδικτύου τους οποίους ενδέχεται να ενδιαφέρει η πρόσβαση στην εν λόγω ιστοσελίδα μέσω τέτοιας αναζήτησης [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 66].

Το γεγονός ότι το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ προβλέπει ρητώς ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει δικαίωμα διαγραφής στην περίπτωση που η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την άσκηση του δικαιώματος, μεταξύ άλλων, στην ελευθερία πληροφόρησης, την οποία εγγυάται το άρθρο 11 του Χάρτη, αποτελεί εκδήλωση του ότι το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτο, αλλά πρέπει, όπως τονίζεται στην αιτιολογική σκέψη 4 του εν λόγω κανονισμού, να εκτιμάται σε σχέση με τον ρόλο που επιτελεί στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας [πρβλ. απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

Στο πλαίσιο αυτό, επενθυμίζεται ότι κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών στην άσκηση δικαιωμάτων, όπως εκείνα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων [απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 58 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

Ο ΓΚΠΔ, και ιδίως το άρθρο του 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', καθιερώνει ως εκ τούτου ρητώς την απαίτηση στάθμισης μεταξύ, αφενός, των θεμελιωδών δικαιωμάτων στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, και, αφετέρου, του θεμελιώδους δικαιώματος στην ελευθερία πληροφόρησης, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη [απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 59].

Εξάλλου, επισημαίνεται ότι το άρθρο 7 του Χάρτη, σχετικά με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε εκείνα τα οποία κατοχυρώνονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), και ότι η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο για την άσκηση του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ (απόφαση του ΕΔΔΑ της 27ης Ιουνίου 2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy και Satamedia Oy κατά Φινλανδίας, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, § 137). Επομένως, συμφώνως προς το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη,

πρέπει να δοθεί στο εν λόγω άρθρο 7 η ίδια έννοια και το ίδιο περιεχόμενο όπως και στο άρθρο 8, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, όπως τούτο ερμηνεύεται με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το άρθρο 11 του Χάρτη και το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2019, *Buivids*, C-345/17, EU:C:2019:122, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προκύπτει ότι, όσον αφορά τη δημοσίευση δεδομένων, για τη στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένα βασικά κριτήρια, όπως είναι μεταξύ άλλων η συμβολή σε συζήτηση δημόσιου ενδιαφέροντος, η φήμη του θιγομένου, το αντικείμενο της δημοσιοποίησης, ο πρότερος βίος του ενδιαφερομένου, το περιεχόμενο, η μορφή και οι συνέπειες της δημοσίευσας, ο τρόπος και οι περιστάσεις υπό τις οποίες αποκτήθηκαν οι πληροφορίες καθώς και η αλήθειά τους (πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 27ης Ιουνίου 2017, *Satakunnan Markkinapörssi Oy και Satamedia Oy κατά Φινλανδίας*, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, § 165).

Υπό το πρίσμα ακριβώς των ανωτέρω σκέψεων πρέπει να εξεταστεί υπό ποιες προϋποθέσεις ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης υποχρεούται να κάνει δεκτή την αίτηση διαγραφής συνδέσμων και, επομένως, να διαγράψει, από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων που εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων, τον σύνδεσμο προς ιστοσελίδα η οποία περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν το πρόσωπο αυτό, για τον λόγο ότι το ταξινομημένο περιεχόμενο περιέχει ισχυρισμούς τους οποίους το εν λόγω πρόσωπο θεωρεί ανακριβείς [πρβλ. απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, *GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα)*, C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 60].

Συναφώς, επισημαίνεται καταρχάς ότι, μολονότι τα προστατευόμενα από τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων υπερέχουν, κατά κανόνα, του εννόμου συμφέροντος των δυνητικά ενδιαφερόμενων χρηστών του διαδικτύου για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία, εντούτοις η εξισορρόπηση αυτή μπορεί να εξαρτάται από τις κρίσιμες περιστάσεις κάθε περιπτώσεως, ιδίως από τη φύση της επίμαχης πληροφορίας και από τον ευαίσθητο χαρακτήρα της για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων καθώς και από το συμφέρον του κοινού να διαθέτει την πληροφορία αυτή, συμφέρον το οποίο μπορεί να διαφοροποιείται αναλόγως, μεταξύ άλλων, του ρόλου που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο [αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, *Google Spain και Google*, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 81, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, *GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα)*, C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 66].

Ειδικότερα, όταν το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στον δημόσιο βίο, πρέπει να επιδεικνύει μεγαλύτερο βαθμό ανοχής, δεδομένου ότι αναπόφευκτα και εν γνώσει του εκτίθεται στον έλεγχο του κοινού (πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 6ης Οκτωβρίου 2022, *Khural και Zeynalov κατά Αζερμπαϊτζάν*, CE:ECHR:2022:1006JUD005506911, § 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Το ζήτημα της ακρίβειας ή μη του ταξινομημένου περιεχομένου αποτελεί επίσης κρίσιμο στοιχείο στο πλαίσιο της εκτίμησης των προϋποθέσεων εφαρμογής που προβλέπονται στο άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον το δικαίωμα στην ενημέρωση των χρηστών του διαδικτύου και η ελευθερία έκφρασης του παρόχου περιεχομένου δύνανται να υπερσχύσουν των δικαιωμάτων του αιτούντος τη διαγραφή συνδέσμων.

Συναφώς, και όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 30 των προτάσεών του, μολονότι υπό ορισμένες περιστάσεις το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και ενημέρωσης δύναται να υπερσχύει του δικαιώματος στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως όταν το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον δημόσιο βίο, εντούτοις, η σχέση αυτή αντιστρέφεται, εν πάση περιπτώσει, οσάκις τουλάχιστον ένα μέρος των πληροφοριών τις οποίες αφορά η αίτηση διαγραφής συνδέσμων και το οποίο δεν είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με το περιεχόμενο στο σύνολό του αποδεικνύεται ανακριβές. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, τα δικαιώματα παροχής και λήψης ενημέρωσης δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, διότι δεν είναι δυνατό να περιλαμβάνουν το δικαίωμα διάδοσης τέτοιων πληροφοριών και πρόσβασης σε αυτές.

Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, μολονότι το ζήτημα κατά πόσον οι ισχυρισμοί που περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο είναι ακριβείς ή μη ασκεί επιρροή για την εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, ωστόσο, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ πραγματικών ισχυρισμών και αξιολογικών κρίσεων. Πράγματι, ενώ οι πρώτοι μπορούν να αποδειχθούν, η ακρίβεια των δεύτερων δεν είναι δυνατόν να αποδειχθεί (πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 23ης Απριλίου 2015, *Morice κατά Γαλλίας*, CE:ECHR:2015:0423JUD002936910, § 126).

Εν συνεχεία, πρέπει να καθοριστεί αφενός αν και, ενδεχομένως, σε ποιον βαθμό εναπόκειται στο πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση διαγραφής συνδέσμων να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση του ισχυρισμού του σχετικά με την ανακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο και, αφετέρου, αν ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης οφείλει να προσπαθήσει να διασαφηνίσει ο ίδιος τα πραγματικά περιστατικά προκειμένου να αποδείξει την ακρίβεια ή μη των περιεχομένων στο ως άνω περιεχόμενο πληροφοριών που φέρονται ως ανακριβείς.

Όσον αφορά, κατά πρώτον, τις υποχρεώσεις που υπέχει το πρόσωπο το οποίο ζητεί τη διαγραφή συνδέσμων λόγω ανακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου, σε αυτό εναπόκειται να αποδείξει την πρόδηλη ανακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο εν λόγω περιεχόμενο ή, τουλάχιστον, μέρους των πληροφοριών αυτών το οποίο δεν είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με το σύνολο του ταξινομημένου περιεχομένου. Εντούτοις, προκειμένου να μην του επιβληθεί υπέρμετρο βάρος αποδείξεως, το οποίο θα μπορούσε να θίξει την πρακτική αποτελεσματικότητα του δικαιώματος διαγραφής συνδέσμων, ο αιτών τη διαγραφή οφείλει απλώς να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι είναι σε θέση να αναζητήσει, υπό το πρίσμα των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, προκειμένου να αποδείξει την πρόδηλη αυτή ανακρίβεια. Συναφώς, το

εν λόγω πρόσωπο δεν υποχρεούται καταρχήν να προσκομίσει, ήδη από το προ της ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος στάδιο, προς στήριξη της αιτήσεώς του διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, δικαστική απόφαση εκδοθείσα κατά του εκδότη του επίμαχου ιστοτόπου, έστω υπό τη μορφή αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων. Πράγματι, η επιβολή τέτοιας υποχρεώσεως θα συνιστούσε υπέρμετρο βάρος.

Όσον αφορά, κατά δεύτερον, τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες που υπέχει ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης, είναι αληθές ότι ο τελευταίος, προκειμένου να εξακριβώσει, κατόπιν αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων, κατά πόσον ένα περιεχόμενο δύναται να εξακολουθήσει να περιλαμβάνεται στον κατάλογο αποτελεσμάτων αναζήτησης που πραγματοποιείται μέσω της μηχανής αναζήτησης την οποία εκμεταλλεύεται, οφείλει να στηριχθεί στο σύνολο των διακυβευόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων, καθώς και στο σύνολο των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Εντούτοις, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των προϋποθέσεων εφαρμογής που προβλέπονται στο άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, δεν μπορεί να υποχρεωθεί ο ίδιος αυτός φορέας εκμετάλλευσης να αναλάβει ενεργό ρόλο στην αναζήτηση πραγματικών στοιχείων τα οποία δεν τεκμηριώνονται από την αίτηση διαγραφής συνδέσμων, προκειμένου να κριθεί το βάσιμο της αιτήσεως.

Επομένως, κατά την εξέταση μιας τέτοιας αιτήσεως διαγραφής, ο οικείος φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης δεν υποχρεούται να διερευνήσει τα πραγματικά περιστατικά και, προς τον σκοπό αυτό, να οργανώσει διαδικασία αντιπαράθεσης απόψεων με τον πάροχο περιεχομένου, προκειμένου να συγκεντρώσει στοιχεία που ελλείπουν σχετικά με την ακρίβεια του ταξινομημένου περιεχομένου. Συγκεκριμένα, στο μέτρο που θα απαιτούσε από τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης να συμβάλει ο ίδιος στη διαπίστωση της ακρίβειας ή μη του ταξινομημένου περιεχομένου, μια τέτοια υποχρέωση θα επέβαλε στον εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης ένα βάρος το οποίο υπερβαίνει αυτό που μπορεί ευλόγως να του ζητηθεί υπό το πρίσμα των ευθυνών, των ικανοτήτων και των δυνατοτήτων του, κατά την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 53 της παρούσας αποφάσεως. Επομένως, η εν λόγω υποχρέωση θα συνεπαγόταν σοβαρό κίνδυνο ένα περιεχόμενο το οποίο ανταποκρίνεται σε θεμιτή και επιτακτική ανάγκη πληροφόρησης του κοινού να διαγραφεί και, ως εκ τούτου, η ανεύρεσή του στο διαδίκτυο να καταστεί δυσχερής. Από την άποψη αυτή, θα υφίστατο πραγματικός κίνδυνος να αποθαρρυνθεί η άσκηση της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, αν ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης προέβαινε κατά τρόπο σχεδόν συστηματικό σε μια τέτοια διαγραφή συνδέσμων, προκειμένου να αποφύγει το βάρος διερεύνησης των σχετικών πραγματικών περιστατικών προς τον σκοπό διαπίστωσης της ακρίβειας ή μη του ταξινομημένου περιεχομένου.

Επομένως, στην περίπτωση κατά την οποία το πρόσωπο που υπέβαλε αίτηση διαγραφής συνδέσμων προσκομίζει κρίσιμα και επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, ικανά να στηρίξουν την αίτησή του και να τεκμηριώσουν την πρόδηλη ακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο ή, τουλάχιστον, ενός μέρους των πληροφοριών αυτών το οποίο δεν είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με το σύνολο του εν λόγω περιεχομένου, ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης υποχρεούται να κάνει δεκτή την αίτηση διαγραφής συνδέσμων. Το ίδιο ισχύει οσάκις το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει δικαστική απόφαση εκδοθείσα κατά του εκδότη του ιστοτόπου, η οποία ερείδεται στη διαπίστωση ότι πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο και οι οποίες δεν είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με το σύνολο του εν λόγω περιεχομένου, είναι, τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως, ανακριβείς.

Αντιθέτως, στην περίπτωση κατά την οποία η ανακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο ταξινομημένο περιεχόμενο δεν προκύπτει κατά πρόδηλο τρόπο από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει το υποκείμενο των δεδομένων, ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης δεν υποχρεούται, ελλείψει τέτοιας δικαστικής αποφάσεως, να δεχθεί την αίτηση διαγραφής συνδέσμων. Όταν οι επίμαχες πληροφορίες δύναται να συμβάλουν σε συζήτηση δημοσίου ενδιαφέροντος, πρέπει, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, να δίδεται ιδιαίτερη σημασία στο δικαίωμα της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης.

Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως, η διαγραφή συνδέσμων προς άρθρα, με συνέπεια να καθίσταται δυσχερής η πρόσβαση στο σύνολο των άρθρων αυτών στο διαδίκτυο, θα ήταν δυσανάλογη και στην περίπτωση κατά την οποία μόνον ορισμένες πληροφορίες, ήσσονος σημασίας σε σχέση με το συνολικό περιεχόμενο των εν λόγω άρθρων, αποδεικνύονται ανακριβείς.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι, οσάκις ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης δεν ανταποκρίνεται στην αίτηση διαγραφής συνδέσμων, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να μπορεί να αποταθεί στην αρχή ελέγχου ή στις δικαστικές αρχές προκειμένου αυτές να προβούν στους απαραίτητους ελέγχους και να επιβάλουν στον εν λόγω υπεύθυνο τη λήψη των αναγκαίων μέτρων (πρβλ. απόφαση της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 77). Πράγματι, εναπόκειται ιδίως στις δικαστικές αρχές να διασφαλίζουν τη στάθμιση των αντικρουόμενων συμφερόντων, δεδομένου ότι αυτές είναι οι πλέον κατάλληλες να προβούν σε σύνθετη και εμπειριστατωμένη στάθμιση, η οποία να λαμβάνει υπόψη όλα τα κριτήρια και όλα τα στοιχεία που καθορίζονται από τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου καθώς και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Εντούτοις, σε περίπτωση κατά την οποία έχει κινηθεί διοικητική ή δικαστική διαδικασία αναφορικά με τον φερόμενο ως ανακριβή χαρακτήρα πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε ταξινομημένο περιεχόμενο και η ύπαρξη της διαδικασίας αυτής έχει γνωστοποιηθεί στον φορέα εκμετάλλευσης της οικείας μηχανής αναζήτησης, ο εν λόγω φορέας οφείλει, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσει την παροχή στους χρήστες του διαδικτύου πληροφοριών οι οποίες είναι πάντοτε σχετικές και επικαιροποιημένες, να περιλάβει στα αποτελέσματα της αναζήτησης προειδοποίηση σχετικά με την ύπαρξη της εν λόγω διαδικασίας.

Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το

άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι, στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 11 του Χάρτη, κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης του συνδέσμου προς περιεχόμενο που περιλαμβάνει ισχυρισμούς τους οποίους το πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση θεωρεί ανακριβείς, η εν λόγω διαγραφή συνδέσμων δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση να έχει επιλυθεί το ζήτημα της ακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου, τουλάχιστον προσωρινά, στο πλαίσιο ενδίκου βοηθήματος που έχει ασκήσει το εν λόγω πρόσωπο κατά του παρόχου περιεχομένου.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του ratione temporis εφαρμοστέου δικαίου

Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία του άρθρου 12, στοιχείο β', και του άρθρου 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, καθώς και του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, μολονότι η αίτηση διαγραφής κατά τρόπο μόνιμο από την Google των συνδέσμων προς τα επίμαχα στην υπόθεση της κύριας δίκης άρθρα εμπίπτει *ratione temporis* στον ΓΚΠΔ, η αίτηση με την οποία ζητείται να παύσει η Google να εμφανίζει, με μορφή μικρογραφιών, τις περιεχόμενες στο άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015 φωτογραφίες των αναιρεσιδόντων της κύριας δίκης εμπίπτει *ratione temporis* στην οδηγία 95/46, δεδομένου ότι οι φωτογραφίες αυτές, εν αντιθέσει προς τους εν λόγω συνδέσμούς, είχαν παύσει πλέον να εμφανίζονται από τη μηχανή αναζήτησης που εκμεταλλεύεται η Google κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του ΓΚΠΔ.

Συναφώς, δεν είναι αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ των μνημονευόμενων στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα διατάξεων της οδηγίας 95/46 και εκείνων του ΓΚΠΔ, οι οποίες πρέπει να εκληφθούν ως έχουσες όλες παρόμοιο περιεχόμενο για τις ανάγκες της ερμηνείας στην οποία θα προβεί το Δικαστήριο στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 58 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Επομένως, προκειμένου να δοθούν χρήσιμες απαντήσεις στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, αυτό πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα τόσο της οδηγίας 95/46 όσο και του ΓΚΠΔ.

Επί του παραδεκτού

Η Google αμφισβητεί επίσης το παραδεκτό του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος, για τον λόγο ότι το πρόβλημα που αυτό θέτει είναι υποθετικής φύσεως. Συγκεκριμένα, καταρχάς, η διαφορά της κύριας δίκης έχει ως αντικείμενο όχι αίτηση διαγραφής συνδέσμων προς τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων η οποία πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο των αναιρεσιδόντων της κύριας δίκης, αλλά αίτηση γενικής απαγόρευσης εμφάνισης των μικρογραφιών οι οποίες αντιστοιχούν σε φωτογραφίες που συνοδεύουν ένα από τα τρία επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα. Εν συνεχεία, οι μικρογραφίες είχαν παύσει πλέον να είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο *g-net* από τον Σεπτέμβριο του 2017, ενώ τα άρθρα από τις 28 Ιουνίου 2018. Τέλος, από το 2018 η Google είχε εισαγάγει μια νέα έκδοση της μηχανής αναζήτησης εικόνων, σύμφωνα με την οποία ο συνοπτικός τίτλος της συγκεκριμένης ταξινομημένης ιστοσελίδας καθώς και η διαδικτυακή διεύθυνση ή τμήμα αυτής εμφανίζονται στη σελίδα αποτελεσμάτων, κάτω από κάθε μικρογραφία, με τη μορφή ενός πρόσθετου συνδέσμου.

Κατ' εφαρμογήν των αρχών που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 41 και 42 της παρούσας αποφάσεως, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι, εν προκειμένω, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 95/46 και του ΓΚΠΔ, την οποία ζητεί το αιτούν δικαστήριο στο πλαίσιο της εκτίμησης του βασίμου του αιτήματος να παύσει η εμφάνιση των φωτογραφιών, δεν έχει σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

Όσον αφορά, ειδικότερα, το γεγονός ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη άρθρα και φωτογραφίες δεν εμφανίζονται πλέον στον ιστότοπο *g-net*, παρατηρείται ότι, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, η διαγραφή του εν λόγω περιεχομένου φαίνεται να είναι απλώς προσωρινή, όπως προκύπτει από την περιλαμβανόμενη στον ιστότοπο *g-net* μνεία ότι η πρόσβαση στα άρθρα αυτά είναι «προς το παρόν» αδύνατη. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο τα εν λόγω άρθρα να αναρτηθούν εκ νέου στο διαδίκτυο στο μέλλον και να ταξινομηθούν εκ νέου από τη μηχανή αναζήτησης την οποία εκμεταλλεύεται η Google, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον η Google εξακολουθεί να θεωρεί ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αίτηση διαγραφής συνδέσμων δεν δικαιολογείται και να εμμένει στην άρνησή της να κάνει δεκτή την αίτηση αυτή.

Κατά τα λοιπά, το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η απάντηση του Δικαστηρίου όσον αφορά την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων της οδηγίας 95/46 και του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο της αιτήσεως με την οποία ζητείται να παύσει η εμφάνιση, με μορφή μικρογραφιών, των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης φωτογραφιών δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση ούτε από το γεγονός, που επικαλείται η Google, ότι οι αναιρεσιδόντες της κύριας δίκης δεν περιόρισαν την αίτησή τους στις αναζητήσεις που πραγματοποιούνται με βάση το ονοματεπώνυμό τους ούτε από το γεγονός ότι η Google εισήγαγε μια νέα έκδοση της μηχανής αναζήτησης εικόνων της, σύμφωνα με την οποία ο συνοπτικός τίτλος της συγκεκριμένης ταξινομημένης ιστοσελίδας, καθώς και η διαδικτυακή διεύθυνση ή τμήμα αυτής, εμφανίζονται στη σελίδα αποτελεσμάτων, κάτω από κάθε μικρογραφία, με τη μορφή ενός πρόσθετου συνδέσμου.

Συγκεκριμένα, πρώτον, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η αίτηση των αναιρεσιδόντων της κύριας δίκης με την οποία ζητείται να παύσει η εμφάνιση, με μορφή μικρογραφιών, των φωτογραφιών που τους απεικονίζουν δεν περιορίζεται στις αναζητήσεις που πραγματοποιούνται με βάση το ονοματεπώνυμό τους, εντούτοις γεγονός παραμένει ότι η αίτηση αυτή καλύπτει την εμφάνιση αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τέτοιες αναζητήσεις. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι η ερμηνεία που ζητείται στο πλαίσιο του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος δεν έχει προδήλως καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

Δεύτερον, όσον αφορά την εισαγωγή, κατά την αναζήτηση εικόνων, ενός πρόσθετου συνδέσμου ο οποίος υποδεικνύει την ιστοσελίδα της αρχικής δημοσίευσής τους, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να προσδιορίσουν τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων πρέπει να κριθεί η διαφορά της κύριας δίκης και να αποφασίσουν σε ποιον βαθμό οι μεταγενέστερες εξελίξεις της οικείας μηχανής αναζήτησης είναι εν προκειμένω κρίσιμες.

Κατά συνέπεια, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 12, στοιχείο β', και το άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 16 του Χάρτη, κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων που πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο ενός φυσικού προσώπου των φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών και απεικονίζουν το εν λόγω πρόσωπο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ως καθοριστικό στοιχείο, το αρχικό πλαίσιο της δημοσίευσης των εν λόγω φωτογραφιών στο διαδίκτυο.

Το ως άνω υποβληθέν ερώτημα εντάσσεται στο πλαίσιο αιτήσεως με την οποία ζητείται η διαγραφή από τα αποτελέσματα της αναζήτησης εικόνων που πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης των φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών και συνοδεύουν το άρθρο που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο g-net στις 4 Ιουνίου 2015. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, ειδικότερα, να διευκρινιστεί αν, προκειμένου να εκτιμηθεί το βάσιμο της εν λόγω αιτήσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον η πληροφοριακή αξία που έχουν οι μικρογραφίες, αυτές καθαυτές, στο ουδέτερο πλαίσιο του καταλόγου αποτελεσμάτων, ή αν πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το αρχικό πλαίσιο της δημοσίευσης των φωτογραφιών, το οποίο δεν προκύπτει από την εμφάνιση και μόνον των μικρογραφιών στο πλαίσιο του καταλόγου αποτελεσμάτων.

Καταρχάς, διαπιστώνεται ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 53 των προτάσεών του, οι αναζητήσεις εικόνων που πραγματοποιούνται μέσω μηχανής αναζήτησης στο διαδίκτυο με βάση το ονοματεπώνυμο ενός προσώπου υπόκεινται στις ίδιες αρχές με εκείνες οι οποίες ισχύουν για τις αναζητήσεις ιστοσελίδων και των περιεχόμενων σε αυτές πληροφοριών. Η νομολογία του Δικαστηρίου που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 49 έως 61 της παρούσας αποφάσεως ισχύει, κατά συνέπεια, και όσον αφορά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων με σκοπό τη διαγραφή από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων των φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών.

Συναφώς, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι η εμφάνιση φωτογραφιών φυσικών προσώπων, με μορφή μικρογραφιών, στα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την οποία ο φορέας εκμετάλλευσης της οικείας μηχανής αναζήτησης, ως «υπεύθυνος» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 95/46 και του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ, φέρει, στο πλαίσιο των ευθυνών, των ικανοτήτων και των δυνατοτήτων του, την ευθύνη τηρήσεως των απαιτήσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές.

Εν συνεχεία, διευκρινίζεται ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά την ειδική λειτουργία αναζήτησης εικόνων την οποία προσφέρουν ορισμένες μηχανές αναζήτησης, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, με τη βοήθεια της οποίας ο χρήστης του διαδικτύου μπορεί να αναζητεί κάθε είδους πληροφορίες με τη μορφή γραφικού περιεχομένου (φωτογραφίες, αναπαραστάσεις έργων ζωγραφικής, σχέδια, γραφικές παραστάσεις, πίνακες κ.λπ.). Κατά την αναζήτηση αυτή, η μηχανή αναζήτησης δημιουργεί έναν κατάλογο αποτελεσμάτων που αποτελείται από μικρογραφίες, παραπέμποντας, μέσω ενός συνδέσμου, σε ιστοσελίδες στις οποίες ανευρίσκονται τόσο οι όροι που χρησιμοποιήθηκαν για την αναζήτηση όσο και το γραφικό περιεχόμενο που περιλαμβάνεται στον εν λόγω κατάλογο.

Συναφώς, έχει κριθεί ότι, στο μέτρο κατά το οποίο η εμφάνιση, εντός του καταλόγου αποτελεσμάτων που προκύπτει κατόπιν αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο ενός προσώπου, ορισμένης ιστοσελίδας και των περιλαμβανόμενων σε αυτήν πληροφοριών σχετικά με το εν λόγω πρόσωπο διευκολύνει αισθητά την πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες οποιουδήποτε χρήστη του διαδικτύου πραγματοποιεί αναζήτηση σχετική με το εν λόγω πρόσωπο και μπορεί να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τη διάδοση των εν λόγω πληροφοριών, η εμφάνιση αυτή μπορεί ενδεχομένως να αποτελεί σοβαρότερη επέμβαση στο θεμελιώδες δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής του υποκειμένου των δεδομένων απ' ό,τι η δημοσίευση των ως άνω πληροφοριών από τον εκδότη της επίμαχης ιστοσελίδας (απόφαση της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 87).

Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο σε περίπτωση εμφάνισης, κατόπιν αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο, φωτογραφιών του υποκειμένου των δεδομένων, με μορφή μικρογραφιών, δεδομένου ότι η εμφάνιση αυτή μπορεί να συνιστά ιδιαίτερος σημαντική επέμβαση στο δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και στο δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του εν λόγω προσώπου τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.

Συγκεκριμένα, η εικόνα ενός ατόμου είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, στο μέτρο που εκφράζει τη μοναδικότητά του και καθιστά δυνατή τη διαφοροποίησή του από άλλα πρόσωπα. Το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία της εικόνας του αποτελεί, συνεπώς, μία από τις βασικές προϋποθέσεις για την προσωπική του ανάπτυξη και προϋποθέτει ιδίως ότι το άτομο έχει τον έλεγχο της εικόνας του, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να αρνηθεί τη διάδοσή της. Επομένως, μολονότι η ελευθερία έκφρασης και ενημέρωσης περιλαμβάνει, αναμφίβολα, τη δημοσίευση φωτογραφιών, εντούτοις, η προστασία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο αυτό, δεδομένης της ικανότητας των φωτογραφιών να μεταδίδουν ιδιαίτερος προσωπικές πληροφορίες, ακόμη και αναγόμενες σε ευαίσθητη ιδιωτική σφαίρα, για ένα άτομο ή την οικογένειά του

(πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 7ης Φεβρουαρίου 2012, Von Hannover κατά Γερμανίας, CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, §§ 95, 96 και 103 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Ως εκ τούτου, όταν ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης επιλαμβάνεται αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων με την οποία ζητείται η αφαίρεση από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων που πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο ενός προσώπου των φωτογραφιών, με μορφή μικρογραφιών, που απεικονίζουν το πρόσωπο αυτό, οφείλει να εξακριβώσει αν η εμφάνιση των επίμαχων φωτογραφιών είναι απαραίτητη για την άσκηση του προστατευόμενου από το άρθρο 11 του Χάρτη δικαιώματος στην ελευθερία πληροφόρησης των χρηστών του διαδικτύου οι οποίοι ενδεχομένως ενδιαφέρονται να αποκτήσουν πρόσβαση στις εν λόγω φωτογραφίες μέσω τέτοιας αναζήτησης [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα), C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 66].

Συναφώς, η συμβολή σε συζήτηση δημόσιου ενδιαφέροντος αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο το οποίο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη στάθμιση των αντικρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων, προκειμένου να διαπιστωθεί αν θα πρέπει να υπερισχύσουν τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων στον σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ή τα δικαιώματα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης.

Στο μέτρο, ωστόσο, που η μηχανή αναζήτησης εμφανίζει φωτογραφίες του υποκειμένου των δεδομένων εκτός του πλαισίου στο οποίο αυτές δημοσιεύθηκαν στην ταξινομημένη ιστοσελίδα, με σκοπό, συνήθως, την εικονογράφηση του κειμένου που περιέχεται στην εν λόγω σελίδα, πρέπει να κριθεί κατά πόσον το εν λόγω πλαίσιο πρέπει παρά ταύτα να ληφθεί υπόψη κατά τη στάθμιση των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί.

Στο πλαίσιο αυτό, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 54 των προτάσεών του, το ζήτημα αν η εν λόγω εκτίμηση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει το περιεχόμενο της ιστοσελίδας στην οποία εμφανίζεται η φωτογραφία που ζητείται να διαγραφεί από τα αποτελέσματα, στα οποία εμφανίζεται με τη μορφή μικρογραφίας, εξαρτάται από το αντικείμενο και τη φύση της επίμαχης επεξεργασίας.

Όσον αφορά, πρώτον, το αντικείμενο της επίμαχης επεξεργασίας, επισημαίνεται ότι η δημοσίευση φωτογραφιών ως μη λεκτικού μέσου επικοινωνίας ενδέχεται να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στους χρήστες του διαδικτύου απ' ό,τι η δημοσίευση κειμένου. Συγκεκριμένα, οι φωτογραφίες αποτελούν, αυτές καθαυτές, σημαντικό μέσο ικανό να προσελκύσει την προσοχή των χρηστών του διαδικτύου και μπορούν να κινήσουν το ενδιαφέρον για πρόσβαση στα άρθρα τα οποία εικονογραφούν. Ειδικότερα, λόγω του γεγονότος ότι οι φωτογραφίες επιδέχονται συχνά διάφορες ερμηνείες, η εμφάνισή τους, με μορφή μικρογραφιών, στον κατάλογο αποτελεσμάτων αναζήτησης δύναται, σύμφωνα με όσα υπογραμμίσθηκαν στη σκέψη 95 της παρούσας αποφάσεως, να οδηγήσει σε ιδιαιτέρως σοβαρή επέμβαση στο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων στην προστασία της εικόνας του, γεγονός το οποίο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της στάθμισης μεταξύ των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων.

Ως εκ τούτου, απαιτείται διαφορετική στάθμιση των αντικρουόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων αναλόγως του αν πρόκειται, αφενός, για άρθρα που συνοδεύονται από φωτογραφίες δημοσιευθείσες από τον εκδότη της ιστοσελίδας και οι οποίες, στο αρχικό τους πλαίσιο, εικονογραφούν τις πληροφορίες που περιέχονται στα εν λόγω άρθρα και τις απόψεις που εκφράζονται σε αυτά και, αφετέρου, για φωτογραφίες που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών στον κατάλογο αποτελεσμάτων από τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης εκτός του πλαισίου στο οποίο δημοσιεύθηκαν στην αρχική ιστοσελίδα.

Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι όχι μόνον ο λόγος που δικαιολογεί τη δημοσίευση δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα σε ορισμένο ιστότοπο δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με τον λόγο που ισχύει στην περίπτωση της δραστηριότητας των μηχανών αναζήτησης, αλλά επίσης ότι, ακόμη και όταν υπάρχει τέτοια ταύτιση, το αποτέλεσμα της στάθμισης των επίμαχων δικαιωμάτων και συμφερόντων, η οποία πρέπει να διενεργείται, μπορεί να διαφέρει αναλόγως του αν πρόκειται για επεξεργασία από τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης ή για επεξεργασία από τον εκδότη της ιστοσελίδας, δεδομένου ότι, αφενός, τα έννομα συμφέροντα που δικαιολογούν την επεξεργασία στις δύο αυτές περιπτώσεις μπορούν να είναι διαφορετικά και, αφετέρου, οι συνέπειες που έχει η επεξεργασία στις περιπτώσεις αυτές για το υποκείμενο των δεδομένων, και ιδίως για την ιδιωτική του ζωή, δεν είναι κατ' ανάγκη οι ίδιες (απόφαση της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 86).

Όσον αφορά, δεύτερον, τη φύση της επεξεργασίας στην οποία προβαίνει ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, διαπιστώνεται ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 55 των προτάσεών του, εντοπίζοντας τις φωτογραφίες φυσικών προσώπων που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και εμφανίζοντάς τις, με μορφή μικρογραφιών, χωριστά στα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων, ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης προσφέρει μια υπηρεσία η οποία συνεπάγεται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αυτοτελή και διακριτή από την επεξεργασία που πραγματοποιεί ο εκδότης της ιστοσελίδας από την οποία προέρχονται οι φωτογραφίες καθώς και από την επεξεργασία, για την οποία είναι ομοίως υπεύθυνος ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης, σχετικά με την ταξινόμηση της εν λόγω σελίδας.

Κατά συνέπεια, επιβάλλεται αυτοτελής εκτίμηση της δραστηριότητας του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης η οποία συνίσταται στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων αναζήτησης εικόνων με μορφή μικρογραφιών, δεδομένου ότι η πρόσθετη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέει από τη δραστηριότητα αυτή μπορεί να είναι ιδιαιτέρως σοβαρή λόγω της συγκέντρωσης, κατά την αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο, του συνόλου των πληροφοριών σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων που βρίσκονται στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο της αυτοτελούς αυτής εκτίμησης, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η εμφάνιση στο διαδίκτυο φωτογραφιών με μορφή μικρογραφιών συνιστά, αυτή καθαυτήν, το αποτέλεσμα που αναζητεί ο χρήστης του διαδικτύου, ανεξαρτήτως του αν αυτός μεταγενέστερα αποφασίσει να επισκεφθεί ή μη την αρχική ιστοσελίδα.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι μια τέτοια ειδική στάθμιση, η οποία λαμβάνει υπόψη την αυτοτελή φύση της

επεξεργασίας στην οποία προβαίνει ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, δεν θίγει την ενδεχόμενη σημασία στοιχείων κειμένου που ενδέχεται να συνοδεύουν άμεσα την εμφάνιση μιας φωτογραφίας στον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να αποσαφηνίσουν την πληροφοριακή αξία της εν λόγω φωτογραφίας για το κοινό και, ως εκ τούτου, να επηρεάσουν τη στάθμιση των διακυβευόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων.

Εν προκειμένω, από τις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, μολονότι οι φωτογραφίες των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης συμβάλλουν, στο πλαίσιο του άρθρου της 4ης Ιουνίου 2015 στο οποίο εντάσσονται, στη μετάδοση των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που εκφράζονται σε αυτό, οι ίδιες αυτές φωτογραφίες έχουν μικρή μόνον πληροφοριακή αξία εκτός του εν λόγω πλαισίου, οσάκις εμφανίζονται μόνο με τη μορφή μικρογραφιών στον κατάλογο αποτελεσμάτων που προκύπτει από αναζήτηση πραγματοποιούμενη από τη μηχανή αναζήτησης. Επομένως, αν το αίτημα διαγραφής συνδέσμων προς το εν λόγω άρθρο απορριφθεί, για τον λόγο ότι η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης υπερισχύει των δικαιωμάτων των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης στον σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν, το γεγονός αυτό δεν θίγει την τύχη του αιτήματος διαγραφής των εν λόγω φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών στον κατάλογο αποτελεσμάτων.

Αντιθέτως, αν το αίτημα διαγραφής συνδέσμων προς το άρθρο της 4ης Ιουνίου 2015 γίνει δεκτό, η εμφάνιση, με μορφή μικρογραφιών, των φωτογραφιών που περιλαμβάνονται σε αυτό πρέπει να παύσει. Πράγματι, σε περίπτωση που εξακολουθήσει η εμφάνιση αυτή, η πρακτική αποτελεσματικότητα της διαγραφής συνδέσμου προς το άρθρο διακυβεύεται, δεδομένου ότι οι χρήστες του διαδικτύου θα εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση στο σύνολο του άρθρου από το οποίο προέρχονται οι μικρογραφίες, μέσω του συνδέσμου που αυτές περιέχουν προς την ιστοσελίδα στην οποία δημοσιεύεται το άρθρο.

Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, στοιχείο β', και το άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 11 του Χάρτη κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων που πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο ενός φυσικού προσώπου των φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών και απεικονίζουν το εν λόγω πρόσωπο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πληροφοριακή αξία των εν λόγω φωτογραφιών ανεξαρτήτως του πλαισίου της δημοσίευσής τους στην ιστοσελίδα από την οποία προέρχονται, αλλά λαμβανομένου υπόψη κάθε στοιχείου κειμένου το οποίο συνοδεύει άμεσα την εμφάνιση των φωτογραφιών στα αποτελέσματα αναζήτησης και δύναται να αποσαφηνίσει την πληροφοριακή αξία των φωτογραφιών.

Επί των δικαστικών εξόδων

Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), έχει την έννοια ότι:

στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης του συνδέσμου προς περιεχόμενο που περιλαμβάνει ισχυρισμούς τους οποίους το πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση θεωρεί ανακριβείς, η εν λόγω διαγραφή συνδέσμων δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση να έχει επιλυθεί το ζήτημα της ακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου, τουλάχιστον προσωρινά, στο πλαίσιο ενδίκου βοηθήματος που έχει ασκήσει το εν λόγω πρόσωπο κατά του παρόχου περιεχομένου.

Το άρθρο 12, στοιχείο β', και το άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και το άρθρο 17, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 2016/679

έχουν την έννοια ότι:

στο πλαίσιο της στάθμισης που πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και, αφετέρου, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων κατά την εξέταση αιτήσεως διαγραφής συνδέσμων η οποία απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την αφαίρεση από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων που πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο ενός φυσικού προσώπου των φωτογραφιών που εμφανίζονται με μορφή μικρογραφιών

και απεικονίζουν το εν λόγω πρόσωπο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πληροφοριακή αξία των εν λόγω φωτογραφιών ανεξαρτήτως του πλαισίου της δημοσίευσής τους στην ιστοσελίδα από την οποία προέρχονται, αλλά λαμβανομένου υπόψη κάθε στοιχείου κειμένου το οποίο συνοδεύει άμεσα την εμφάνιση των φωτογραφιών στα αποτελέσματα αναζήτησης και δύναται να αποσαφηνίσει την πληροφοριακή αξία των φωτογραφιών.

(υπογραφές)

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.